

дітей в природі, прибирання групової кімнати, приготування печива, ремонт книг. Систематичне виконання дитиною п'ятого року життя доручень являється підготовкою до виконання нею постійних обов'язків у старшому дошкільному віці. В цьому віці дитина повинна приймати участь у підтриманні чистоти і порядку вдома, допомагати дорослим в догляді за молодшими братами і сестричками. Тільки при умові систематичного виконання трудових обов'язків можливе формування у старших дошкільників таких якостей, як відповідальність, турботливість [2,с.56].

Трудовому вихованню старшого дошкільника в сім'ї можна присвятити батьківські збори. Перед зборами показати їм працю дітей по прибиранню групової кімнати. До зборів, добре оформити стенд, де можна помістити такі статті: «Чому потрібно привчати дітей до праці, про важливість систематичної праці дитини для її різнобічного виховання і підготовки до школи», «Які трудові обов'язки повинні бути у дитини дошкільного віку (перерахувати обов'язки, які можуть виконувати діти старшого дошкільного віку)». Тексти бажано проілюструвати фотографіями, що відображають працю дітей в сім'ї і дитячому садку.

На зборах вихователь знайомить батьків із завданням трудового виховання старших дошкільників, характеризує трудові навички дітей своєї групи, особливо відмічає тих, хто відрізняється працелюбністю, великою самостійністю, бажанням допомагати іншим. Діти старшого дошкільного віку, як правило володіють навичками самообслуговування і господарсько-побутової праці. Основною формою організації їх праці являються постійні обов'язки: догляд за своїм одягом, взуттям, прибиранням ліжечка, прання дрібних речей, пришивання гудзиків, петель. Вони виконують роботу, що має значення для всіх членів сім'ї: накривають стіл і прибирають зі столу, миють чайний посуд, витирають пилюку.

Особливе значення має праця старших дошкільників разом з дорослими. Діти завжди прагнуть приймати участь в роботі батьків, і це прагнення потрібно підтримувати. В спільній праці з дорослими дитина переймає в них способи роботи, відношення до неї. Якщо протягом усього дошкільного дитинства батьки приділяють належну увагу трудовому вихованню дітей, у них формуються трудові навички, емоційно-позитивне відношення до праці [1,с.9].

Список використаних джерел

1. Калуська Л. Праця як важливий засіб ранньої соціалізації дитини / Л. Калуська // Дошкільне виховання. – 2004. – № 2. – С. 8–9.
2. Виховання дошкільника в праці /За заг. ред. З. Н. Борисова, Г. В. Бєлењька, М. А. Машовець та ін. – 2-ге вид., стер. – К., 2002. – 112 с.
3. Долинна О. Праця як засіб формування предметно-практичної компетенції дітей / О. Долинна, О. Низковська // Дошкільне виховання. – 2012. – № 9. – С. 22–27.

УДК 379.831:373.3(043.2)

ГАВРИШКО С. Г.

Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Україна

ПІДВИЩЕННЯ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Захворюваність школярів в умовах гіпокінезії в 2 рази вище, ніж у їх однолітків з нормальним рівнем фізичної активності, що пов'язане зі зниженням загальної

неспецифічної резистентності. Також гіпокінезія в дитячому і підлітковому віці є фактором ризику розвитку порушень здоров'я в подальшому [1].

Для вирішення задач оздоровчої спрямованості необхідна організація раціонального рухового режиму. Ведучими критеріями оптимізації рухового режиму є задоволення біологічної потреби в рухах, відповідність функціональних можливостей системам організму, що нерівномірно розвиваються, з урахуванням умов навколошнього середовища.

При заняттях фізичними вправами в організмі школяра виникають реакції, які отримали назву моторновісцерольних рефлексів, тобто імпульси з працюючих м'язів, які адресовані внутрішнім органам. Ці реакції дозволяють розглядати фізичні вправи як фактори впливу на рівень обміну речовин і діяльність функціональних систем організму в цілому [2].

Безпосередній вплив тренування на нервово-м'язову систему виявляється крім морфологічних змін, в збільшенні сили, швидкості рухів, спритності, витривалості та в підвищенні працездатності. Підвищення працездатності пов'язано з покращенням функціональних систем організму, з удосконаленням нейрогуморальних механізмів регуляції рухової і вегетативної функцій [3].

Потреба дитини в рухах забезпечується в організованих (різні форми фізичного виховання і спорту) і неорганізованих (спонтанна м'язова діяльність) формах рухової активності. Для забезпечення всебічного гармонійного розвитку дітей, укріplення їх здоров'я необхідно, щоб рухи були різноманітними, з оптимальними кількісними і якісними параметрами [4].

Важливим показником, при цьому є оптимальні фізичні навантаження. Вони сприяють активізації фагоцитозу і як наслідок підвищенню імунітету. Разом з тим, надмірні фізичні навантаження пригнічують імунітет, через значне та довготривале зниженням цілого ряду життєво-важливих функцій організму.

Однією з умов підвищення рухової активності молодших школярів є формування у них потреб до систематичних занять фізичною культурою. Завацкая Л. Н. [5] рекомендує для цього використовувати:

- механізм формування звичок поведінки, який передбачає введення в діяльність дітей систематичного виконання індивідуальних завдань з фізичної культури і перевірки їх результатів;

- оцінку результатів фізичної активності, яка повинна фіксувати зрушенні, що відбуваються під впливом систематичних занять;

- емоційний фактор і враження від відвідування спортивних чи інших фізкультурних заходів;

- наслідування позитивних прикладів фізичного вдосконалення від батьків, ровесників;

- врахування інтересів і бажань учнів під час вибору видів фізичних вправ, що сприятиме отриманню позитивних емоцій від фізичної активності.

Один із резервів удосконалення рухового режиму є забезпечення наступності всіх форм роботи фізичного виховання в учнями. При цьому позаурочний час може бути використано для закріплення набутих на уроці фізкультури рухів, знань, умінь

та навичок, самостійного виконання підготовчих, імітаційних вправ, що, у свою чергу, полегшує засвоєння техніки нових рухів на уроці фізкультури.

Список використаної літератури

1. Петрук Л. Фізичний розвиток та фізична підготовленість дітей 7-9 років, які інтенсивно займаються розумовою діяльністю // Наукові записки. Серія: Педагогіка. 2004. – №4. Тернопіль. С. 43 – 46.
2. Петрик О. І. Медико-біологічні та психолого-педагогічні основи здорового способу життя. Курс лекцій: навч. посіб. [для студ. ун-тів та пед. ін-тів] / О. І. Петрик. – Львів: Світ, 1993. – 119 с.
3. Скород В. М. Вікова фізіологія та валеологія: навч.-метод. видання / В. М. Скород, Т. В. Скород. – [Вид. 3-е, стереотипне]. – Кіровоград: РВВ КДПУ імені В. Винниченка, 2009. – 224 с.
4. Бальсевич В. К. Концепция альтернативных форм организации физического воспитания детей и молодежи //Физическая культура: воспитание, образование, тренировка. – 1996. – №1. – С.23 – 25.
5. Завацкая Л. Н. Формирование здорового образа жизни студентов – социальных педагогов в процессе профессионального становления: зб. наук. праць у 3-х т. / Л. Н. Завацкая. – Чернігів: ЧДПУ, 2005. – (Серія: Педагогічні науки). – Вип.3. – № 31. – Т.1. – 200 с.

УДК. 373.3.011.3-052:001.895

ГАЛЬОВИЧ І.І.,
ЛАЛАК Н. В.

Мукачівський державний університет, Україна

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА ЯК МОДЕЛЬ СУЧASNOGO COЦIAЛЬNOGO USTROЮ V UKRAЇNI

Система освіти України знаходиться під впливом інклузивних та інтеграційних процесів, що розгортаються в умовах демократизації та євроінтеграції держави, забезпечуючи право дітей з особливими освітніми потребами на освіту за місцем проживання, соціалізацію та самореалізацію в суспільстві. На сучасному етапі термін «інклузивне навчання» є новим для нашого суспільства, тому що протягом тривалого періоду існував пріоритетний принцип, що дітям з обмеженими можливостями слід навчатися в спеціалізованих закладах освіти. Проте досвід зарубіжних країн доводить успішність упровадження інклузії та отримання вагомих результатів як для осіб з обмеженими можливостями, так і для суспільства в цілому.

Проблемою інклузивної освіти займалися такі вчені, як В. Бочковський, В. Бондар, А. Колупаєва, В. Ляхова, К. Пінютіна. Досвід вітчизняних вчених визначає, що інтеграція дітей, які потребують корекції фізичного або розумового розвитку, найкраще відбувається в школах, де приймають на навчання усіх дітей певного району чи громади без будь-яких обмежень. Саме в таких умовах діти з особливими освітніми потребами можуть досягти найвищих результатів в освіті та соціальній інтеграції. Значний інтерес у контексті порушеній проблеми становлять наукові розвідки, в яких започатковано розв'язання питань, пов'язаних із підготовкою майбутніх педагогів до професійної діяльності із дітьми з обмеженими

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>